

Posudek vedoucí bakalářské práce

Název práce: Environmentální výchova jako součást etické výchovy

Autor práce: Isabela Houdková

Obor studia: Pedagogika volného času

Posudek vypracovala: PhDr. Bc. Zuzana Svobodová, Ph.D.

Datum: 10. 5. 2014

Formální hodnocení:

Předložená práce o rozsahu 34 tiskových stran do Závěru včetně, splňuje formální požadavky pro psaní bakalářských prací (30–40 stran), grafická úprava práce – zahrnující také tabulky – je dobrá, v celé práci jsem našla jen několik málo překlepů.

Obsahové hodnocení:

Práce je strukturována do čtyř kapitol. V Úvodu autorka vyjadřuje cíl práce: „najít odpověď na otázku, proč je pro člověka tak důležitá správná hodnotová orientace ve vztahu k životnímu prostředí, určit místo etické výchovy ve výchovně-vzdělávacím procesu a postihnout skutečnost, že ačkoliv je etická výchova při výchově k péči o životní prostředí nezbytným prostředkem tvorby hodnotové orientace, interiorizace norem a budování pozitivního vztahu jedince k živé i neživé přírodě, je v českých kurikulárních dokumentech, stejně jako v profesní přípravě ekopedagogů a ve školní praxi, okrajovým tématem.“ (s. 5).

První kapitola, nazvána Terminologie, je souborem definic základních pojmů předkládané bakalářské práce, tedy je zde definována výchova, vzdělávání, ekologická výchova, EVVO – environmentální výchova, vzdělávání a osvěta, dále etická výchova, etika a termín trvale udržitelný rozvoj. Autorka pouze u dvou termínů – a pro téma práce základních – nahlíží do více zdrojů, jinak zůstává u jedné definice bez dalšího komentáře.

Druhá kapitola je věnována environmentální výchově, blíže seznamuje s tímto pojmem, historií a vývojem v ČR a s jejím postavením v současné legislativě a kurikulárních dokumentech ČR. Zde autorka mimo jiné upozorňuje na terminologickou nejednotnost, která se projevuje i na obsahu – naplní konkrétní výuky EVVO. Na s. 12 je zmíněno jisté napětí mezi EVVO a ekologickou výchovou, nicméně závěr zde vyřčený ohledně místa etické výchovy ve výchově environmentální mi není zcela zjevný – viz otázka níže.

Třetí kapitola je nazvána „Etika a etická výchova“. Autorka zde ukazuje důvody, proč je zapotřebí rozšířit environmentální výchovu na environmentální etiku, tedy proč je zapotřebí EVVO založit právě jakožto součást výchovy etické. Jako dobrý příklad fungující výchovy environmentální i etické je uvedeno hornorakouské školství a tamní přístup škol k hodnotám životního prostředí.

Zmíněny jsou i různé typy postojů v rámci ekologické etiky v závislosti na jejich výchozích či nejzazších hodnotách.

Čtvrtá kapitola je věnována kompetencím učitele environmentální výchovy. Nejprve je poukázáno na různé typy souborů vhodných kompetencí ekopedagoga, dále je zvláštní pozornost z vhodné hodnotové orientace pedagoga EVVO věnována dobrovolné skromnosti a zodpovědnosti. Podrobněji je popsán stav vzdělávání pedagogů v oblasti EVVO.

V Závěru autorka znovu připomíná cíl své práce, způsoby jeho řešení, hlavní hodnoty, které by měly být cílem výchovy v oblasti EVVO. Nastíněna jsou rovněž další témata vhodná k prohloubení tématu environmentální výchovy v našem prostředí.

Závěr:

Autorka zvolila aktuální téma a prokázala zájem o vybranou problematiku. Předkládá tak práci, která může být vhodným úvodem do problematiky environmentálního vzdělávání na našem území. Skutečný zájemce o výchovu v dané oblasti pak zřejmě bude vyhledávat především příklady metod, které se již v této výuce osvědčily. Oceňuji především zdůraznění významu vzdělanosti a vyzrálosti v oblasti hodnot u pedagoga.

V práci autorka prokazuje, že je schopná promýšlet problematiku výchovy a vzdělávání hlouběji, než jak naznačují vybrané definice v první kapitole práce.

Předloženou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou: 2.

Otázky k obhajobě:

- 1) Prosím vysvětlete blíže, z čeho vyplývá periferní postavení etické výchovy ve výchově environmentální (srov. s. 12–13). Jak rozumíte termínu „holistické pojetí oboru“?
- 2) Jak si představujete pozitivní variantu proti „reprodukování nereprodukovatelného“? (s. 32)

V Praze dne 10. 5. 2014

PhDr. Bc. Zuzana Svobodová, Ph.D.